

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/188/2023
Identifikačné číslo spisu:	1119211438
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1119211438.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. A. E. R., narodeného X. X. XXXX, Z., Z. X, zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Pezinok, Malacká 2/B, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. Bl-10C/40/2019, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/40/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2023 sp. zn. 8Co/38/2022, 8Co/88/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. júna 2021 č. k. 10C/40/2019-101 zamietol žalobu a žalovanej voči žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej náhrady škody 112.859,32 eura s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy 12.000 eur spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava I. Žalobu odôvodnil tým, že uplatňovaný nárok predstavuje náhradu za stratu legitímne očakávaného majetkového prírastku v sume 112.859,32 eura s príslušenstvom, ktorého sa okrem iných nárokov domáhal v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15C/96/2008, keďže v predmetnom konaní bol konštatovaný nezákonný postup Okresného súdu Bratislava I a jeho neodôvodnené prietahy.

1.2. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca sa v konaní pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15C/96/2008 domáhal proti žalovanej (zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky) náhrady škody, primeraného zadost'učinenia a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Uznesením z 28. marca 2014 č. k. 15C/96/2008-317 Okresný súd Bratislava I uložil žalobcovi povinnosť zložiť do 60 dní od právoplatnosti uznesenia preddavok na trovy konania,

ktorú si žalobca nesplnil, preto súd konanie uznesením zo 17. júna 2015 č. k. 5C/96/2008-362 zastavil. Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. novembra 2015 sp. zn. 2Co/31/2015 rozhodnutie o zastavení konania potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 17. mája 2017 sp. zn. 5Cdo/97/2016 zrušil uznesenie súdu prvej inštancie i potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie, v ktorom súd následne žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol rozsudkom z 10. decembra 2019 č. k. 9C/41/2017-583. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo 14. apríla 2015 sp. zn. III. ÚS 58/2015 konštatoval porušenie základných práv žalobcu, Okresnému súdu Bratislava I prikázal konať bez zbytočných prietáhov a žalobcovi priznal finančné zadostučinenia v sume 500 eur, na vyplatenie ktorého zaviazal Okresný súd Bratislava I.

1.3. Po právnom posúdení veci podľa § 1 písm. a), § 3 ods. 1 písm. a), písm. b), § 3 ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 9 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a tiež § 442 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal vznik škody a nemajetkovej ujmy, nepreukázal rozsah nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s konaním Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 9C/41/2017 (pôvodne 15C/96/2008) vzniknúť, a nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a nesprávnym úradným postupom a vznikom majetkovej a nemajetkovej ujmy. Preto žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ako i s prihliadnutím na princíp hospodárnosti konania vyjadrený v čl. 17 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. februára 2023 sp. zn. 8Co/38/2022, 8Co/88/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, odmietol odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu žalobcu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Žalobca s odvolaním proti rozsudku súdu prvej inštancie spojil i návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Súd prvej inštancie uznesením zo 16. februára 2022 č. k. 10C/40/2019-139 tento návrh zamietol. Žalobca sa proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie odvolal. Odvolací súd odvolanie žalobcu proti tomuto uzneseniu s poukazom na § 355 ods. 2 v spojení s § 357 CSP odmietol ako neprípustné podľa § 386 písm. c) CSP. Vzhľadom na to, že sa odvolaciemu súdu nepodarilo odstrániť pochybnosť o riadnom doručení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie žalobcovi do vlastných rúk, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie; dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, vec správne právne posúdil a dospel k správny záverom, že žalobca v konaní nepreukázal vznik škody a nemajetkovej ujmy, nepreukázal rozsah nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s konaním Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 9C/41/2017 (pôvodne 15C/96/2008) vzniknúť, nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi vydanými nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom a vznikom majetkovej a nemajetkovej ujmy. Svoje zistenia tiež riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci.

2.2. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, že príčinou žalobcom tvrdenej straty očakávaného majetkového prínosu 112.859,32 eura s príslušenstvom, ktorým odôvodňoval vznik nároku na náhradu škody, nebolo zastavenie konania sp. zn. 15C/96/2008 uznesením Okresného súdu Bratislava I v spojení s potvrdzujúcim uznesením odvolacieho súdu resp. nesprávny úradný postup spočívajúci v neodôvodnených prietáhoch konštatovaných ústavným súdom, ale nedôvodnosť žalobcom uplatnených nárokov, v dôsledku ktorej súd žalobu zamietol. Pokiaľ šlo o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, odvolací súd poukázal, že ústavný súd už priznal žalobcovi finančné zadostučinenia v sume 500 eur, ktoré so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu považoval za primerané, pričom

žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie vzniku konkrétnych negatívnych následkov nesprávneho úradného postupu žalovanej v jednotlivých oblastiach života žalobcu a tieto v končennom dôsledku ani len netvrdil.

2.3. Z uvedených dôvodov odvolací súd posúdil odvolanie žalobcu ako nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a uznesením súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v spojení s napadnutými rozhodnutiami súdu prvej inštancie a vrátil vec odvolaciemu súdu resp. súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a aby dovolateľovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

3.1. Žalobca v dovolaní namietal, že v konaní vedenom na Okresnom Bratislava I pôvodne pod sp. zn. 15C/96/2008, od ktorého odvíjal nárok uplatňovaný v tu prejednávanej veci, bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, keď Okresný súd Bratislava I nekonal s riadne splnomocnenou advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou; táto vada mala mať vplyv aj na posudzovanú vec. Dovolateľ ďalej konajúcim súdom vytýkal, že nevykonali dokazovanie pripojením súdneho spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 15C/96/2008. Odvolací súd podľa žalobcu dospel k nesprávnemu záveru, že odvolanie bolo podané oneskorene, dôsledne sa nevysporiadal ani s odvolaním žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí jeho návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Celkovo považoval dovolateľ rozhodnutia oboch súdov nižšej inštancie za nedostatočne odôvodnené. Konajúce súdy pochybili, keď žalobcovi opakovane neumožnili nahliadnuť do súdneho spisu a pripraviť kvalifikované dovolanie, no najmä nekonali s riadne splnomocnenou advokátkou, ktorej žalobca udelil generálnu plnú moc na zastupovanie v konaní pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15C/96/2008, keď táto plná moc bola udelená na všetky právne veci súvisiace a odvíjajúce sa od tohto konania.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými

podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (porov. napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

13. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o tvrdenie o existencii viacerých vád v procesnom postupe odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie. Namietal, že konajúce súdy neprihliadli na vady konania, od ktorého žalobca odvíjal ním uplatnený nárok, nekonali s riadne splnomocnenou advokátkou a porušili právo žalobcu na informácie o konaní, nedostatočne zistili skutkový stav veci a svoje rozhodnutia riadne a presvedčivo neodôvodnili.

17. Je potrebné uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k žalobcom namietaným procesným vadám; tieto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

18. Žalobca v dovolaní tvrdil, že odvolací súd nedôvodne odmietol jeho odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie ako oneskorene podané.

19. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. Uvedený záver má oporu aj v rozhodnutiach vydaných za účinnosti CSP (sp. zn. 3Cdo/105/2019, 8Cdo/156/2019, 7Cdo/72/2019, 6Cdo/163/2018, 2Cdo/195/2018, 5Cdo/12/2018). So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či žalobca dôvodne namietal, že sa odvolací súd odmietol zaoberať jeho odvolaním; dospel k záveru, že tomu tak nie je.

20. V danom prípade žalobca podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, s ktorým spojil i návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Súd prvej inštancie tento návrh zamietol uznesením zo 16. februára 2022 č. k. 10C/40/2019-139, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Žalobca návrh na odpustenie zmeškania lehoty odôvodňoval vadami doručovania rozsudku súdu prvej inštancie; nestotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie o neexistencii ospravedlniteľného dôvodu na zmeškanie lehoty a uznesenie napadol odvolaním. Hoci uznesenie, ktorým sa rozhodlo o návrhu v zmysle § 122 CSP, nie je uznesením, proti ktorému by zákon pripúšťal odvolanie [§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. a) až p) CSP a contrario], odvolaciemu súdu sa nepodarilo odstrániť pochybnosti o riadnom doručení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie žalobcovi do vlastných rúk, preto sa zaoberal meritom veci, rozsudok súdu prvej inštancie riadne preskúmal a ako vecne správny ho potvrdil. Nemožno preto prisvedčiť dovolacej argumentácii žalobcu, že odvolací súd účelovo odmietol jeho odvolanie ako oneskorene podané.

21. Žalobca dovolaním napadol aj samotné uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty v zmysle § 122 CSP.

22. V systéme opravných prostriedkov slovenského civilného procesného práva je základným (riadnym) opravným prostriedkom pre nápravu chýb a iných nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie odvolanie. Dovolanie je opravným prostriedkom mimoriadnym a vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárnym (t. j. odvolanie, resp. odvolací prieskum, predchádza dovolaniu, resp. dovolaciemu prieskumu).

23. Zmyslom a účelom dovolania ako procesného inštitútu, a teda úlohou dovolacieho súdu je preskúmať zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu - t. j. či odvolací súd riadne preskúmal namietané odvolacie dôvody (odvolacie námietky) a či k nim zaujal správny právny záver - a svojou rozhodovacou činnosťou zasiahnuť do rozhodnutia odvolacieho súdu a odstrániť namietané nesprávnosti v prípade, že ich odvolací súd svojím procesným postupom sám nenapravil. Ak ale zákon vylučuje prípustnosť odvolania proti konkrétnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie, odvolací súd (rešpektujúc zásadu, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, zakotvenú v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) nemá nijakú

zákonnú možnosť vytýkané chyby a nedostatky preskúmať a ich prípadný výskyt napraviť.

23.1. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní potom vyplýva, že ak zákon vylučuje možnosť preskúmať súdne rozhodnutie v opravnom konaní vedenom pred riadnou opravnou inštanciou - odvolacím súdom, o to viac (*argumentum a minori ad maius*) treba za vylúčené považovať preskúmanie tohto súdneho rozhodnutia pred mimoriadnou opravnou inštanciou - dovolacím súdom. V opačnom prípade by nastala celkom absurdná situácia (*argumentum ad absurdum*), kedy by dovolací súd preskúmaval konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu (teda jeho zákonnosť a vecnú správnosť), hoci by nemal žiaden zákonný (právny) dôvod, na základe ktorého by sa vôbec mohol zaoberať určitou argumentáciou procesnej strany a preskúmať jej opodstatnenie. Odvolanie by sa tým stalo len nevyhnutnou formulou, aby po jeho odmietnutí strana mohla podať dovolanie (ako opravný prostriedok subsidiárny k odvolaniu) a dovolací súd by tak *de facto* vykonával základný (riadny) opravný prieskum, a teda suploval prieskumnú činnosť riadneho opravného súdu (odvolacieho súdu), hoci zákon riadny opravný prieskum (odvolací prieskum, odvolanie) v danom prípade vylučuje.

24. Inými slovami, ak zákon proti určitému typu súdneho rozhodnutia vyhlási riadny opravný prostriedok za právne neúčinný (t. j. že sa ním v danom prípade nemožno úspešne domáhať nápravy chýb a nedostatkov pred súdom nižšej inštancie), z logiky veci nemôže byť právne účinným ani mimoriadny opravný prostriedok. Inak by právna úprava riadneho opravného prostriedku pre tento typ súdneho rozhodnutia v inštančnom postupe celkom stratila svoj význam a zmysel (*ratio legis*), bola by v rozpore so zásadou vylúčenia tzv. redundancie (nadbytočnosti v právnom poriadku, tzn. že každý právny inštitút má v právnom poriadku svoje opodstatnenie) a s princípom prezumpcie racionálneho zákonodarcu, ktorý je nevyhnutným predpokladom existencie právnej istoty a právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a zároveň by sa tým poprela účelnosť práva ako základná právna hodnota. Pokiaľ zákon proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vylučuje prípustnosť odvolania ako riadneho opravného prostriedku, tým skôr (*a fortiori*) je vylúčená i prípustnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

25. V prejednávanej veci z uvedeného vyplýva, že ak zákon proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty nepripúšťa odvolanie, nemožno proti tomuto rozhodnutiu úspešne podať ani dovolanie. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu smerujúce proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo 16. februára 2022 č. k. 10C/40/2019-139 odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

26. V nadväznosti na uvedené dovolací súd ďalej uvádza, že spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu môžu byť len také námietky dovolateľa, ktoré uplatnil už v odvolacom konaní. Dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (*argumentačne*). Hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku pritom nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti. V tomto smere postupuje vo svojej činnosti obdobne aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

27. Obsah spisu v posudzovanom prípade prezrádza, že žalobca v podanom odvolaní neuplatnil argument o nesprávnom procesnom postupe Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/41/2017 (pôvodne 15C/96/2008), ktorý mal spočívať v opomenutí konať s riadne splnomocnenou advokátkou. Rovnako žalobca prvýkrát až v dovolaní prezentoval tvrdenie, že splnomocnenie údajne udelené advokátke sa malo vzťahovať aj na tú posudzovanú vec. Dovolateľ pritom musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, ak aj všetky dovolacie návrhy, už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal. Nedávalo by totiž žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by dovolací súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod,

pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejmä), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom.

27.1. Odhliadnuc od uvedeného, žiada sa doplniť, že dovolaciemu súdu neprislúcha posudzovať akékoľvek prípadné vady iného konania. Žalobca mal k dispozícii riadne i mimoriadne opravné prostriedky, ktorými sa mohol domáhať nápravy prípadných chýb v procesnom postupe Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/41/2017 (pôvodne sp. zn. 15C/96/2008). Ak tieto opravné prostriedky žalobca nevyužil, resp. ak v nich vadu zastúpenia nenamietal, nemôže sa domáhať nápravy chýb v inom súdnom konaní. Preto ak konajúce súdy pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. vychádzali z výsledkov konania sp. zn. 15C/96/2008 resp. 9C/41/2017, správnosť záverov ktorého neboli oprávnené skúmať, nekonali procesne nesprávne, ani spôsobom, ktorým by porušili právo žalobcu na spravodlivý proces.

27.2. Pokiaľ žalobca súdom oboch inštancií vytýkal aj to, že tieto nekonali s riadne splnomocnenou advokátkou, tieto námietky nenašli oporu v súdnom spise. Žalobca nezaložil do spisu plnú moc, ktorou by splnomocnil konkrétneho právneho zástupcu (advokáta) svojim zastupovaním v základnom konaní, preto tvrdenia žalobcu v tomto smere ostali len v rovine nepodložených úvah. Žalobca v priebehu celého základného konania vystupoval sám, žiaden procesný úkon v jeho mene nerobil právny zástupca; zo žiadneho procesného úkonu žalobcu nevyplývalo, že by bol v základnom konaní zastúpený advokátom. Zároveň, spor o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je sporom, v ktorom by sa vyžadovalo povinné zastúpenie advokátom (§ 90 CSP a contrario), nebolo preto povinnosťou konajúcich súdov skúmať splnenie podmienky právneho zastúpenia. V zmysle všeobecného ustanovenia sa strana môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí (§ 89 CSP) - ide zreteľne o oprávnenie, nie povinnosť; zastúpenie a rozsah zastúpenia sa preukazuje splnomocnením. Žalobca v základnom konaní nepredložil žiadne splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie, naopak, všetky procesné úkony robil sám vo vlastnom mene, pričom zo žiadneho jeho procesného úkonu nevyplýval opak, ba ani vôľa byť v konaní zastúpený. Postup súdov nižšej inštancie, ktoré v priebehu celého základného konania riadne konali priamo so žalobcom, preto nemožno označiť za nesprávny a už vôbec nie za taký, ktorým by bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces.

28. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti. V tejto súvislosti žalobca v dovolaní namietal, že o jeho nároku nebolo riadne, presvedčivo, starostlivo, racionálne a spravodlivo rozhodnuté.

29. V prvom rade je potrebné mať na pamäti, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

30. Pokiaľ žalobca podrobil kritike aj kvalitu odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, považujúc ich za nepresvedčivo a neracionálne odôvodnené, obsah spisu nenasvedčuje, že by súdy nižších inštancií svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil.

31. V posudzovanej veci má odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované

náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, zhrnutie jeho podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo dospel k záveru, že v konaní nebolo možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ako aj to, že žalobca v konaní nepreukázal dôvodnosť ním uplatneného nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., keď nepreukázal naplnenie žiadneho z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

31.1. Odvolací súd jasným, rozhodným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, poskytol primerané odpovede na odvolacie námietky žalobcu; jeho úvahy a z nich vyvedené závery, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. najmä body 11. až 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku) nevyplyva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Možno preto uzavrieť, že odvolací súd procesne nekonal nesprávne, spôsobom zmätočným, ktorým by žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Napokon, žiada sa dodať, že žalobca v dovolaní ani neuviedol, s akým konkrétnym a zároveň podstatným, pre rozhodnutie súdnej veci relevantným vyjadrením (tvrdením) prezentovaným v konaní sa odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal. Žalobca v dovolaní uvádza len všeobecné a ničím konkrétnym podložené námietky o údajnej nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku, bez toho, aby tieto aj dostatočne jasne a konkrétne špecifikoval. Pokiaľ dovolateľ tvrdil nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, bolo jeho povinnosťou v dovolaní uviesť, akým konkrétnym vyjadrením (tvrdením) sa odvolací súd nezaoberal, a zároveň zdôvodniť, prečo takéto vyjadrenie (tvrdenie) bolo pre rozhodnutie súdnej veci podstatné, relevantné.

33. Skutočnosť, že žalobca sa s názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti a/alebo arbitrárnosti súdnych rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

34. Vzhľadom na uvedené dovolací súd nezdieľa názor dovolateľa o nedostatočnosti či nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Pokiaľ žalobca v dovolaní odvolaciemu súdu vyčítal, že sa nestotožnil so skutkovým stavom (skutkovými zisteniami), tak ako ich z vykonaného dokazovania vnímal samotný žalobca, dovolací súd, súc viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), dodáva, že prípadný prieskum skutkových zistení dovolacím súdom nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

35. V tejto súvislosti žalobca v dovolaní namietal, že súd prvej inštancie nevykonal dôkaz pripojením súdneho spisu 15C/96/2008. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca ani túto svoju dovoláciu argumentáciu neuplatnil už v konaní pred odvolacím súdom (porov. bod 27. odôvodnenia tohto uznesenia), dovolací súd žalobcovi pripomína rozhodovacia prax, v zmysle ktorej ak aj súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky procesnou stranou navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). Súlad tohto

právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

36. V preskúmvanej veci odvolací súd dospel k záveru, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyplynuli najavo, následne tieto; v súlade so zásadou voľného hodnotenie dôkazov (čl. 15 CSP v spojení s § 191 CSP), správne vyhodnotil a dospel tak k správnym skutkovým záverom. Doposiaľ vykonané dokazovanie aj podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne odôvodňuje závery prijaté odvolacím súdom, viazaným skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP). Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

37. Dovolací súd na tomto mieste opätovne zdôrazňuje, že odvolací súd vo veci rozhodoval na základe odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom žalobca namietal nesprávne právne posúdenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ako aj nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý vo veci nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovanej a svoje nesprávne, nespravodlivé a neracionálne rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Žalobca teda uplatnil v dovolaní úplne inú a novú argumentáciu než tú, ktorú uplatnil v odvolacom konaní. Odvolací súd, ktorý bol v zmysle § 380 CSP viazaný odvolacími dôvodmi, preto nemal možnosť zaoberať sa otázkami, ktoré dovolateľ nastolil až v podanom dovolaní.

38. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z obsahového hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

39. V prípade kontradiktórneho sporového konania, o aké ide aj v posudzovanej veci, platí zásada, že práva patria bdelým (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom dovolateľ námietky zakladajúce prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnil v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že spôsobilým predmetom dovolacieho konania môžu byť len také námietky dovolateľa, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť (9Cdo/69/2021).

40. Napokon, intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces nedosahuje ani procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý opakovane neumožnil žalobcovi nahliadnuť do súdneho spisu v termíne, ktorý si žalobca určil, s odôvodnením, že súdny spis je predmetom sťahovania v rámci opatrení súvisiacich s tzv. reformou súdnej mapy (zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov).

40.1. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky možno zaradiť aj právo každého oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami rozhodnými pre jeho vec vrátane práva nahliadať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a kópie alebo požiadať súd o vyhotovenie kópií za úhradu vecných nákladov (§ 97 CSP).

40.2. Právo strany sporu nahliadnuť do súdneho spisu, ktorého porušenie dovolateľ namieta, tvorí súčasť široko chápaného práva na spravodlivý súdny proces, ktorého rešpektovanie alebo porušenie možno v zásade posúdiť len vo vzťahu k celému súdnemu konaniu. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom pre záver o porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v zákone č. 99/1969 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

41. Dovolací súd neopomína dôležitosť práva strany nahliadnuť do súdneho spisu, no dáva do pozornosti dovolateľa, že organizácia súdnych oddelení a informačného centra súdu nemusí vždy zabezpečiť procesnej strane, aby mohla kedykoľvek nahliadnuť do súdneho spisu.

41.1. Nazeranie do súdnych spisov je možné upraviť aj tak, že sa strane umožní nahliadnuť do spisu v termíne určenom súdom po predchádzajúcom dohovore strany konania s informačným centrom súdu. V danom prípade súd prvej inštancie na opakované žiadosti žalobcu o umožnenie nahliadnuť do súdneho spisu žalobcovi oznámil, že z organizačných dôvodov v súvislosti so sťahovaním súdnych spisov nie je možné v žalobcom požadovaných termínoch nahliadnuť do súdneho spisu s tým, že žalobca má svoju žiadosť opakovať neskôr (porov. č. I. 173 a nasl. spisu). Dovolací súd v kontexte uvedeného zastáva názor, že obmedzenie práva na nahliadnutie do súdneho spisu vyvolané objektívnou okolnosťou (praktickými aspektmi nevyhnutných technicko-organizačných úkonov spojených s novými sídlami a obvody súdov) by mohlo zakladať porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces len v prípade, ak by bolo spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom, ktorý bol spôsobený namietaným postupom a zároveň by sa tento negatívny dôsledok musel vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe prípadne v opravných konaniach.

42. Žalobca porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že v dôsledku nemožnosti nahliadnuť do súdneho spisu nebol spôsobilý podať proti rozsudku odvolacieho súdu kvalifikované dovolanie. K tomu dovolací súd v prvom rade uvádza, že rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi doručený už 17. apríla 2023. Žalobca mal od tohto momentu vytvorený dostatočný časový priestor využiť svoje právo nahliadnuť do súdneho spisu, napriek tomu prvýkrát o nahliadnutie požiadal až emailom z 9. mája 2023. Súd prvej inštancie žalobcu odkázal na opakovanie žiadosti po 31. máji 2023, neskôr po 12. júni 2023 z dôvodu, že súdny spis bol predmetom sťahovania súdu. Posledným dňom lehoty na podanie dovolania bol pondelok 19. júna 2023 (§ 121 ods. 3, 4 v spojení s § 427 ods. 1 CSP). Hoci sa dovolateľ mohol oboznámiť so súdnym spisom ešte pred uplynutím lehoty na podanie dovolania; dovolaciemu súdu z obsahu spisu nevyplynulo, že by svoju žiadosť opakoval aj po 12. júni 2023. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani možnosť požiadať o nahliadnutie do elektronického súdneho spisu (§ 168a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy). Žiada sa tiež dodať, že dovolanie bolo spísané advokátom, pričom táto skutočnosť by sama o sebe mala byť zárukou kvalifikovaného podania. Ak však mal žalobca za to, že bez oboznámenia sa s obsahom fyzického súdneho spisu nie je advokátka spôsobilá spísať kvalifikované dovolanie a cítil sa byť preto vylúčený z tohto procesného úkonu, ktorý mu patril, mohol po odpadnutí ním tvrdenej prekážky (po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu) požiadať o odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania a s takouto svojou žiadosťou spojiť aj zmeškaný úkon - dovolanie. Zákon takýto postup nevylučuje (§ 122 CSP). Namietaný postup súdu prvej inštancie vyvolaný objektívnou prekážkou preto nemohol byť taký, ktorý by smeroval k trvalému odopretiu súdnej ochrany žalobcu (denegatio iustitiae), keďže jeho prípadnú nápravu bolo možné dosiahnuť priamo v rámci prípravných úkonov súdu prvej inštancie v dovolacom konaní (§ 122 CSP).

43. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP

nezistil, preto je dovolanie žalobcu neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

44. Dovolací súd preto odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nedošlo k porušeniu procesných práv dovolateľa.

45. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

46. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.